

[Boligministeren.]

Så skal jeg kun for en ordens skyld sige, at selve forliget selvfølgelig har en beskæftigelsesstabiliserende virkning, og de forslag, som vi kan fremsætte i kraft af forliget, og som for så vidt bliver fremsat mellem anden og tredje behandling, er et første tegn herpå.

Inden jeg forlader de enkelte ordførere og går over til mine kommentarer til boligforliget, har jeg så kun en venlig bemærkning til hr. Dahlgaard. Det var min agt, og det er det for så vidt stadig, til sidst at takke forligspartierne for god medvirken, deriblandt specielt hr. Dahlgaard, og det står stadig fast. Når hr. Dahlgaard siger, at det var en politisk nødvendighed, at vi fik et forlig, er jeg enig med ham. Når han siger, at det var en økonomisk nødvendighed, er jeg også enig, men når han så siger, at folketingset har tvunget regeringen og SR osv., så vil jeg gerne, ikke for at overbevise nogen, men som kommentar til situationen, redegøre for min vurdering af denne vinters situation.

Det var min vurdering i januar måned, at det kun var et fåtal i dette land, der ville erkende konsekvenserne af stigninger i omkostningerne på 36-38 pct. over 2 år, og det var også kun et fåtal, der ville erkende konsekvenserne af og forventningerne om den rentehøjde, vi fik. Jeg har konstateret, at denne del af min vurdering var korrekt. Jeg mener også, min vurdering var korrekt, at vi måtte have disse nøgne kendsgerninger på bordet sammenholdt med de beskæftigelsesmæssige virkninger, det ville få, inden der var en psykologisk jorbund for at få 6 partier og 126 mandater samlet i én pulje. Det være sagt ved denne lejlighed.

Må jeg så ikke sige til sidst: det er nødvendigt, at vi husker udgangspunktet for forhandlingerne og også vilkårene for boligproduktion og boligbenyttelse, således som de har været i dette forår. Vi har haft en stigning i byggeomkostningerne på 36-40 pct. over 2 år, vi har endvidere en høj rente, der er skabt af inflationen, og for obligationsrentens vedkommende er stigningen utvivlsomt forstærket af kravet om endelig finansiering af det meget store byggeri i første halvdel af 1972 og hele 1973. Det blev jo resultatet af det såkaldte byggeboom. Men hvad sker der så nu? Rentens udvikling vil selvfølgelig være afhængig af den øvrige

udvikling i samfundet, inflationens tempo m. v., men hvis man betragter dette område isoleret, vil det altså sige, at når vi forhåbentlig om nogle måneder har fået de ca. 58.000 boliger endeligt finansieret, som er under opførelse, så har vi foran os en situation med politisk enighed om ca. 40.000 boliger pr. år og, hvad der er meget væsentligt, finansieret på en fornuftigere måde end før. Det er en aftale om, at de meget store rentefradrag skal formindskes, og for det almennyttige boligbyggeris vedkommende betyder forliget også, at obligationsmængden alt andet lige vil gå ned. Det skyldes, at 26 pct. af boligernes endelige pris ikke mere skal lånes eller forrentes, og i realiteten bliver dette tal noget højere, når vi nu får mulighed for at nedsætte byggelånsrenterne væsentligt; de har jo i de senere år udgjort alt for store tal.

Så sker der endvidere en tilnærmelse af huslejeniveauerne både i den almennyttige og i den private sektor. Der sker også det, at vi får mulighed for at få bedret standarden i den gamle boligmasse, og dette har været tiltrængt i årevis. For at opfylde forligsaftalens punkt 1, side 9, i betænkningen vedrørende boligforliget skal jeg tillade mig at stille et ændringsforslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene mellem anden og tredje behandling. Dette forslag vil gøre det muligt at igangsætte moderniseringsarbejder allerede i dette efterår. Så sker der endvidere en reduktion i de direkte og indirekte subsidier på boligområdet, som man med rette har rettet megen kritik imod. De direkte subsidier bliver ganske vist kortvarigt højere, men modsvares senere af lavere rentesikringsomkostninger.

Om kommunernes stærkere inddragning i boliglovgivningen vil jeg gerne fremkomme med følgende betragtninger. På dette område har været mange misforståelser og ukorrekte vurderinger af konsekvenserne af boligforliget. Hvis den nugældende lovgivning blev videreført uforandret under de vilkår, vi har nu med stærkt stigende omkostninger og stigende rentebelastning og først og fremmest udlejningsvanskeligheder, ville det komme til at betyde, at kommunernes regaranti over for staten i mange tilfælde ville blive en alvorlig realitet, og i så